

*А. В. Рибчук,
д. е. н., професор, професор кафедри математики та економіки,
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0377-7881>
В. Р. Козяк,
аспірант кафедри математики та економіки,
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-4800-5265>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.23.97

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

A. Rybchuk,
Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Mathematics
and Economics, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
V. Koziaк,
Postgraduate student of the Department of Mathematics and Economics,
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

PREREQUISITES FOR THE FORMATION OF THE INFORMATION SERVICES MARKET IN UKRAINE

У статті ґрунтовно проаналізовано передумови формування ринку інформаційних послуг в Україні, становлення якого стало результатом взаємодії комплексу економічних, технологічних, правових та соціальних чинників. Підкреслюється, що відправною точкою цього процесу було послідовне формування інформаційного суспільства, у межах якого інформація набуває статусу стратегічного ресурсу. Обґрунтовано, що зростання попиту на доступні, достовірні й оперативні дані з боку бізнесу, органів державної влади та громадськості стало природною реакцією на ускладнення економічних процесів, появу нових моделей управління та необхідність швидкого прийняття рішень. Доведено, що стрімке поширення цифрових технологій, модернізація телекомунікаційної сфери, розбудова загальнонаціональної Інтернет-інфраструктури та поява масового доступу до мережі створили технічну основу для формування нового сегмента економіки — ринку інформаційних послуг. Підкреслено, що ринкові перетворення в Україні сформували економічні передумови становлення галузі: комерціалізація інформації, поява приватних медіа, розвиток консалтингових, аналітичних та ІТ-компаній. Акцентовано увагу на формуванні нормативно-правової бази — ухвалення законів про інформацію, доступ до публічної інформації, електронні комунікації та захист персональних даних забезпечило інституційні засади функціонування ринку. Підтверджено, що соціальні та культурні зміни, зокрема зростання рівня цифрової грамотності населення, поширення мобільних пристроїв і розвиток електронних сервісів держави, сприяли розширенню аудиторії споживачів інформаційних послуг.

The article thoroughly analyzes the prerequisites for the formation of the information services market in Ukraine, the formation of which was the result of the interaction of a complex of economic, technological, legal and social factors. It is emphasized that the starting point of this process was the consistent formation of an information society, within which information acquires the status of a strategic resource, and its quality and accessibility determine the competitiveness of business entities. It is substantiated that the growth of demand for accessible, reliable and operational data from business, government bodies and the public has become a natural reaction to the complication of economic processes, the emergence of new management models and the need for quick decision-making. It is proved that the rapid spread of digital technologies, the modernization of the telecommunications sector, the development of a nationwide Internet infrastructure and the emergence of mass access to the network have created the technical basis for the formation of a new segment of the economy — the information services market. It is emphasized that market transformations in Ukraine have formed the economic prerequisites for the formation of the industry: the commercialization of information, the emergence of private media, the development of consulting, analytical and IT companies. A significant role was also played by the development of the banking sector, the insurance market, and the stock exchange infrastructure, which required specialized information resources. Attention is focused on the formation of the regulatory framework — the adoption of laws on information, access to public information, electronic communications, and the protection of personal data — which provided the institutional foundations for the functioning of the market. It is confirmed that social and cultural changes, in particular the growth of the level of digital literacy of the population, the spread of mobile devices, and the development of electronic state services, contributed to the expansion of the audience of consumers of information services.

Ключові слова: інформаційне суспільство, Інтернет, цифровізація, цифрові технології, інформаційні продукти, інформаційна інфраструктура, ринок інформаційних послуг.

Key words: information society, Internet, digitalization, digital technologies, information products, information infrastructure, information services market.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В умовах глобальної цифровізації інформація стала основою для прийняття управлінських рішень, формування державної політики, організації бізнес-процесів і створення нових моделей комунікації. Саме тому формування ринку інформаційних послуг в Україні поступово перетворилося на один із ключових напрямів трансформації національної економіки та важливий чинник її інтеграції до світового інформаційного простору. Цей процес не був одномоментним — він розвивався під впливом багатьох економічних, політичних, технологічних і соціальних чинників, кожен із яких відіграв свою роль у становленні сучасного інформаційного ринку.

Економічні реформи сприяли появі приватних інформаційних компаній і збільшенню попиту на аналітичні, цифрові та консалтингові послуги. Політичні зміни відкрили шлях для формування правових механізмів, що регулюють доступ до інформації, захист даних та розвиток електронного врядування. Стрімкий технологічний прогрес забезпечив широке впровадження Інтернет-технологій, мобільних комунікацій і хмарних сервісів, що створило сприятливе середовище для розвитку но-

вих форм інформаційних продуктів. У сукупності ці чинники сприяли тому, що ринок інформаційних послуг в Україні набув системного характеру, перетворившись на важливий елемент сучасної економіки, який не лише задовольняє внутрішні потреби, але й відкриває нові можливості для міжнародної кооперації та розвитку інновацій.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Формування інформаційного суспільства зумовило необхідність розроблення та впровадження інноваційних технологій, здатних задовольнити зростаючий попит на сучасні цифрові комунікаційні засоби. Відповідно, у світовій науковій спільноті посилюється інтерес до комплексного дослідження різних аспектів функціонування ринку інформаційних послуг. Аналіз тенденції його розвитку, механізми регулювання, особливості конкуренції та вплив цифрової трансформації на структуру та динаміку ринкових процесів здійснюють відомі зарубіжні вчені — Е. Але [12], М. Ананд [15], З. Горбані [12], Д. Гревал [16], С. Гуйян [13], С. Джалалі [12], Ч. Джайхьон [13], А. Джерард [13], К. Домеган [15],

К. Копалле [16], Е. Караханна [16], С. Каргаран [12], Г. Мен [11], К. Радж [13], А. Сабері [12], Т. Флаерті [15], П. Халланд [8].

Бурхливий розвиток технологій сприяв масовому використанню Інтернет-інструментів, мобільного зв'язку та хмарних платформ, що сформувало сприятливі умови для появи нових форматів інформаційних продуктів. У результаті цих змін ринок інформаційних послуг в Україні став цілісною системою й перетворився на вагомий сегмент сучасної економіки, що ґрунтовно відображається у працях вітчизняних дослідників — К. Голобувої [1], С. Дубровського [9], Є. Завгородньої [4], Н. Кондратенка [2], Д. Крилова [3], М. Мельник [4], І. Руденка [7], С. Сардака, О. Самоєнкової, А. Ставицької [8], О. Ситника [9], О. Тимківа [10] та інших.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є дослідження передумов формування ринку інформаційних послуг в Україні.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

У сучасному світі інформація перетворилася на стратегічний ресурс, що визначає не лише конкурентоспроможність держав, але й темпи інноваційного розвитку, ефективність економічних процесів та загальний рівень добробуту суспільства. Зростання значення інформації та її матеріальної основи в умовах інформаційної економіки зумовило появу принципово нового феномена — віртуальних ринків. Їх виникнення стало можливим завдяки тому, що мережа Інтернет забезпечує доступ до комерційних інформаційних та комунікаційних послуг. Предметом угод на таких ринках виступають не лише матеріальні, але й нематеріальні продукти — інформаційні послуги, об'єкти інтелектуальної власності та інші цифрові товари [2, с. 114].

Формування та розвиток віртуального ринкового простору є невід'ємно пов'язаними з еволюцією ринку інформаційних послуг, що, своєю чергою, становить ядро постіндустріального суспільства. Часто постіндустріальне суспільство ототожнювали з інформаційним, особливо у 70—80-х роках ХХ сторіччя. Згодом утвердилось розуміння, що концепція інформаційного суспільства є складовим елементом постіндустріальної теорії, яка допомагає глибше розкрити окремі, але важливі аспекти розвитку сучасної цивілізації. У процесі формування нової економіки інформаційні потреби на всіх рівнях зростають надзвичайно швидко. Це розширює можливості інформаційного обміну, сприяє появі нових інформаційних продуктів і стимулює розвиток усіх форм інформаційної діяльності. Інформаційний ринок є складовою ринку послуг, що активно взаємодіє з його іншими сегментами через механізми купівлі-продажу інформаційних ресурсів. Його ключовими елементами виступають інформаційні продукти й послуги, їхні виробники, інформаційні посередники, а також споживачі — як юридичні, так і фізичні особи [11, с. 1386].

У вузькому трактуванні інформаційну послугу часто пов'язують виключно з комп'ютерними технологіями, хоча насправді її зміст значно ширший. Перелік таких послуг визначається обсягом, якістю та тематичною спрямованістю використання інформаційних ресурсів і створених на їх основі продуктів. Інформаційні послуги

можуть виникати лише за умови існування відповідних баз даних — як у комп'ютерній формі, так і в традиційних, нецифрових форматах.

Становлення незалежної України супроводжувалося не лише політичними трансформаціями, але й глибокою зміною економічної моделі господарювання. Поступовий перехід від централізованої планової системи до ринкових засад вимагав принципово нового підходу до організації економічних процесів. Орієнтація на ринкові механізми передбачала підвищення прозорості, оперативності та достовірності даних, що, своєю чергою, стимулювало активний розвиток інформаційних служб, впровадження сучасних засобів телекомунікації та формування спеціалізованих інформаційних агентств, здатних забезпечити суспільство актуальною та точною інформацією [3, с. 35].

Відкриття фінансових ринків, поява приватної ініціативи та створення нових суб'єктів господарювання — підприємств, банків, страхових компаній, біржових структур — зумовили стрімке зростання інтересу до інформації економічного, правового та комерційного характеру. У цих умовах якісне інформаційне забезпечення стало необхідною передумовою ефективного прийняття рішень. Саме тому в країні почали формуватися перші інформаційно-консультаційні центри, довідково-аналітичні служби та бази даних, які надавали бізнесу, державним установам і громадськості можливість отримувати систематизовані та професійно опрацьовані відомості. Подібні інституції стали важливим елементом інфраструктури молодшої ринкової економіки, адже забезпечували швидкий доступ до необхідної інформації, сприяли зменшенню інформаційних ризиків і підвищували рівень довіри між учасниками економічних відносин. З розвитком цифрових технологій роль таких служб лише посилювалася, закладаючи підґрунтя для сучасного інформаційного суспільства в Україні [1, с. 95].

Після здобуття незалежності Україна зробила важливий крок у формуванні власного інформаційного простору, заклавши його правові та інституційні засади. Нове законодавство гарантувало свободу слова, вільну діяльність засобів масової інформації та відкритість доступу до джерел даних, що стало передумовою для активного розвитку медіасфери. На цьому ґрунті почали швидко з'являтися перші комерційні видавництва, приватні інформаційні агентства, незалежні телеканали та численні інтернет-ресурси, які поступово формували сучасний медіаринок країни.

Важливу роль відіграло ухвалення низки ключових законів, зокрема "Про інформацію", "Про науково-технічну інформацію", "Про телекомунікації" [5; 6]. Ці нормативні акти упорядкували правила взаємодії у сфері виробництва, обігу та захисту інформації. Подальше ухвалення законодавства щодо електронних документів, цифрового підпису та електронної комерції стало наступним етапом модернізації правового поля. У сукупності всі ці реформи створили стабільне та зрозуміле правове підґрунтя, необхідне для формування конкурентного ринку інформаційних послуг і інтеграції України у глобальний цифровий простір.

У процесі подальшого становлення інформаційної економіки поступово формувалися технологічні пере-

Таблиця 1. Динаміка ринку інформаційних послуг в Україні за 2020–2025 роки

Рік	Кількість ІТ-спеціалістів (приблизно)	Обсяг ІТ-експорту (млрд дол. США)	Зміни ІТ-експорту (рік до року)
2020	203 000 (загальна)	5,0 (оцінка)	
2021	285 000	6,86 (оцінка)	+36%
2022	302 000 (загальна кількість)	7,3	+5% (оцінка)
2023	302 000 (загальна кількість)	6,7	-7,7% (оцінка)
2024	302 000 (загальна кількість)	6,4	-4,2%
2025	–	Прогноз 9,5 (оптимістичний 11, песимістичний 8) (за підсумками 2024), 3,21 (І півріччя)	+0,1% (за І півріччя порівняно з 2024)

Джерело: сформовано на основі [4; 7;8;10].

думови для появи повноцінного ринку інформаційних послуг та розвитку сучасної телекомунікаційної інфраструктури. Масове поширення мобільного зв'язку та доступу до Інтернету відкрило можливість швидкого обміну даними й забезпечило технічний фундамент для інтеграції інформаційних сервісів у повсякденне життя. На цьому тлі зростала роль ІТ-галузі, яка стала ключовим драйвером створення нових цифрових продуктів, сервісів і бізнес-моделей, що трансформували як економічні процеси, так і комунікаційне середовище [9, с. 75].

Паралельно відбувалася цифровізація державного управління: розвиток електронного урядування, поява електронних реєстрів та впровадження систем електронного документообігу значно підвищили ефективність взаємодії між громадянами, бізнесом і владою. Додатковим каталізатором змін стали хмарні технології, які дозволили масштабувати інформаційні системи, забезпечити гнучке зберігання та обробку даних і створити передумови для формування високотехнологічного сегмента інформаційного ринку [14, с. 389]. Усе це сприяло переходу економіки до якісно нового етапу розвитку, де інформація стала стратегічним ресурсом і базою для інноваційних перетворень.

Сучасний етап еволюції інформаційного суспільства характеризується глибинними трансформаціями у способах взаємодії людини з інформаційним простором. Ці зміни охоплюють три ключові аспекти: перший, перехід до активного споживання та проактивної участі. Суспільство еволюціонувало від моделі пасивного споживача інформації до проактивного її шукача та творця. Громадяни більше не задовольняються роллю об'єкта інформаційного впливу; натомість вони свідомо ініціюють пошук даних, критично оцінюють джерела, фільтрують релевантну інформацію та активно використовують її для прийняття рішень, навчання, професійної діяльності та соціальної взаємодії. Ця зміна парадигми формує вимогу до розвитку медіаграмотності та критичного мислення на всіх рівнях [15, с. 391];

другий, фундаментальна роль знань та знання економіка. Зміна парадигми на знанняву модель розвитку підкреслює критичну важливість освіти, науки та аналітики як головних рушійних сил суспільного та економічного прогресу. У світі, де матеріальні ресурси втрачають свою домінуючу позицію, саме знання стають ключовим капіталом. Це стимулює постійний попит на

високоякісні освітні, наукові та аналітичні ресурси, а також на системи безперервної освіти (lifelong learning) [12, с. 163];

третій, всеохопний технологічний вплив та нові інформаційні звички. Поширення персональних комп'ютерів, мобільних пристроїв, високошвидкісного Інтернету та розквіт соціальних мереж не просто змінили технічні інструменти доступу до інформації. Вони спричинили докорінну перебудову інформаційних звичок та потреб громадян [13, с. 152]. Сформувалися нові очікування щодо миттєвого, цілодобового доступу до будь-якої інформації "тут і зараз". Ці технології створили нові канали комунікації та взаємодії, що вимагає від індивідів та інституцій адаптації до динамічного, гіперзв'язаного цифрового середовища. Ці процеси є фундаментальними для розуміння сучасного цифрового світу, його можливостей та викликів. Вони формують підґрунтя для подальшого розвитку суспільства, де інформація та знання стають центральними елементами існування та розвитку [16, с. 7].

Активна інтеграція України у міжнародний інформаційний простір стала потужним каталізатором внутрішніх трансформацій. Цей процес, що включає співпрацю з міжнародними організаціями, участь у глобальних програмах цифровізації та динамічний розвиток експортно орієнтованої ІТ-галузі, сприяв інтенсивному впровадженню світових стандартів у сфері інформаційних сервісів та електронного урядування. Паралельно з цим, глобальна технологічна революція, позначена масовим поширенням Інтернету, доминантним соціальних платформ, а також стрімким розвитком технологій Big Data та штучного інтелекту (ШІ), радикально змінила вимоги до функціонування всіх секторів економіки та управління. Ці чинники посилюють нагальну потребу українських приватних компаній та державних установ у прискоренні процесів цифровізації [7, с. 80].

— впровадження сучасних інформаційних технологій шляхом модернізації інфраструктури для забезпечення конкурентоспроможності та ефективності;

— розвиток інноваційних сервісів через створення нових цифрових послуг, орієнтованих на користувача (клієнта чи громадянина), що відповідають світовим стандартам зручності та доступності;

— адаптація до нових викликів, використання потенціалу Big Data та ШІ для прийняття обґрунтованих рішень, оптимізації процесів та забезпечення кібербез-

пеки в умовах гібридних загроз. Тобто, зовнішня інтеграція та внутрішній технологічний прогрес взаємно посилюють один одного, стимулюючи формування стійкого та інноваційного цифрового ландшафту України [8, с. 45].

Упродовж (2020—2022 рр.) спостерігалось значне збільшення кількості фахівців — із 203 тис. осіб у 2020 році до пікових 302 тис. у 2022 році. Це підкреслює високу привабливість та стрімкий розвиток сектору в мирний час. З 2022 року чисельність фахівців залишається на рівні близько 302 тис. осіб. Це пов'язано з викликами воєнного часу: мобілізацією, релокацією частини спеціалістів за кордон та зменшенням притоку нових кадрів через загальну невизначеність [4, с. 45].

Експорт інформаційних послуг у 2020—2022 роках послідовно зростає, досягнувши максимуму в 7,3 млрд. дол. США у 2022 році, попри початок повномасштабного вторгнення. Це демонструє високу стійкість та адаптивність індустрії. Внаслідок агресії росії у 2023 та 2024 роках зафіксовано зниження обсягів експорту (до 6,7 млрд. дол. США та відповідно до 6,4 млрд. дол. США). Це перше значне скорочення за останні роки, що відображає кумулятивний вплив війни: зменшення обсягів замовлень від іноземних клієнтів (які диверсифікують ризики) та внутрішні труднощі ведення бізнесу.

Найвищий приріст експорту зафіксовано у 2021 році (+36%), водночас темпи його зростання сповільнилися до +5% у 2022 році. У 2023 році вперше зафіксовано спад (-7,7%), який продовжився у 2024 році (-4,2%). Це свідчить про перехід від фази інтенсивного росту до фази виживання та стабілізації в умовах кризи. Надається широкий діапазон прогнозів експорту на рівні 9,5 млрд. дол. США (з оптимістичним -11 млрд. дол. США та песимістичним — 8 млрд. дол. США), що значно перевищує показники 2023—2024 років. Це вказує на очікування відновлення росту ринку в найближчій перспективі [10, с. 46].

Український ІТ-сектор продемонстрував надзвичайну стійкість, продовжуючи зростати навіть у перший рік повномасштабного вторгнення (2022). Тривала війна почала чинити помітний негативний тиск на індустрію у 2023—2024 роках, що проявилось у стагнації кількості фахівців та скороченні обсягів експорту. Оптимістичні прогнози 2025 року вказують на те, що ринок має значний потенціал до відновлення та подальшого зростання, як тільки з'являться більш стабільні умови.

ВИСНОВКИ

Формування ринку інформаційних послуг в Україні стало результатом поєднання економічних реформ, глибоких правових трансформацій, стрімкого технологічного прогресу та поступового розвитку інформаційної культури суспільства. На перших етапах цей процес був зумовлений потребою у відкритості даних, підвищенні прозорості бізнес-процесів та інтеграції України у світовий інформаційний простір. З часом до цих чинників додалися масове поширення цифрових технологій, активне формування ІТ-інфраструктури та зростання ролі інформації як стратегічного ресурсу для держави, бізнесу і громадян.

Сучасний український ринок інформаційних послуг характеризується швидкими темпами зростання, дина-

мічною цифровізацією та високим рівнем конкурентності, що стимулює компанії впроваджувати інноваційні рішення, удосконалювати якість сервісів і розширювати спектр пропонованих продуктів. Водночас значну роль відіграють міжнародні партнерства, розвиток електронного урядування, популяризація відкритих даних та формування екосистеми стартапів, яка стає важливим каталізатором технологічних змін.

Подальший розвиток ринку залежатиме від системних інвестицій в інновації, удосконалення регуляторної бази, підтримки ІТ-галузі, формування ефективних механізмів кіберзахисту, а також активного впровадження новітніх технологій у державному та приватному секторах. Важливим чинником стане і посилення цифрових навичок населення, адже саме люди — користувачі, фахівці та творці інформаційних продуктів — формують попит і визначають стратегічні напрями розвитку цієї галузі. Такий комплексний підхід здатний забезпечити Україні стійке позиціонування на глобальному інформаційному ринку та створити умови для побудови високотехнологічної цифрової економіки.

Література:

1. Голубова Г. В. Нові виклики інформаційного контенту в Україні. Науковий вісник національної академії статистики, обліку та аудиту, 2020, № 1—2. С. 91—96.
2. Кондратенко, Н. Д. (2021). Трансформація ринку інформаційних послуг в умовах цифрової економіки. Бізнес інформ, № 1. С. 112—118.
3. Крилов, Д. В. (2022). Сектор інформаційних технологій України: проблеми розвитку та значення для національної економіки. Причорноморські економічні студії, №75. С. 32—36.
4. Мельник, Т., & Завгородня, Є. (2023). Конкурентні переваги ІТ-сектору України. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право, № 1. С. 42—59.
5. Про науково-технічну інформацію. Закон України № 3322-XII від 25.06.1993. (Статус чинний) із змінами і доповненнями. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/zakon/ukr/lawinform.html> (дата звернення 02.08.2025)
6. Про інформацію. Закон України 2657-12 від 02.10.1992. Чинна редакція 31.03.2023. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/zakon/ukr/lawinform.html> (дата звернення 12.09.2025).
7. Руденко Ігор. Ринок інформаційних технологій як драйвер повоєнного відновлення. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2023. № 3. С. 67—82.
8. Самотоєнкова О. В. Сучасний стан і тенденції ринку інформаційних послуг в Україні. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Збірник наукових праць № 3—4 (304—305), 2023. С. 39—48.
9. Ситник, О. Ю., & Дубровський, С. С. (2022). Особливості розвитку ринку інформаційних технологій в Україні. Економічні горизонти, (3 (21), 72—82.
10. Тимків О. Ринок інформаційних технологій України: поточний стан і тенденції розвитку. Актуальні проблеми економіки № 11 (281), 2024. С. 42—50.
11. Meng Gao, Jiekun Huang. Informing the Market: The Effect of Modern Information Technologies on Information Production. The Review of Financial Studies, Volume 33, Issue 4, April 2020, Pages 1367—1411.

12. Ghorbani, Z., Kargaran, S., Saberi, A., Haghighinasab, M., Jamali, S. M., & Ale Ebrahim, N. (2021). Trends and patterns in digital marketing research: Bibliometric analysis. *Journal of Marketing Analytics*, 10 (2), 158—172.

13. Gerard A. Athaide, Jaihyun Jeon, S. P. Raj, K. Sivakumar, Guiyang Xiong. Marketing innovations and digital technologies: A systematic review, proposed framework, and future research agenda. 2024, *Journal of Product Innovation Management*, № 1, p. 144—165.

15. Flaherty, T., C. Domegan, and M. Anand. 2021. "The Use of Digital Technologies in Social Marketing: A Systematic Review." *Journal of Social Marketing* 11 (4): 378—405.

16. Grewal, D., J. Hulland, P. K. Kopalle, and E. Karahanna. 2020. "The Future of Technology and Marketing: A Multidisciplinary Perspective." *Journal of the Academy of Marketing Science* 48 (1): 1—8.

References:

1. Golubova, G. (2020), "New challenges of information content in Ukraine", *Scientific Bulletin of the National Academy of Statistics, Accounting and Auditing*, vol. 1—2, pp. 91—96.

2. Kondratenko, N. (2021), "Transformation of the information services market in the digital economy", *Business Inform*, vol. 1, pp. 112—118.

3. Krylov, D. (2022), "Information technology sector of Ukraine: development problems and significance for the national economy", *Black Sea Economic Studies*, vol. 75, pp. 32—36.

4. Melnyk, T., and Zavgorodnya, E. (2023), "Competitive advantages of the IT sector of Ukraine", *Foreign trade: economics, finance, law*, vol. 1, pp. 42—59.

5. The Verkhovna Rada of Ukraine (1993), *The Law of Ukraine "On scientific and technical information"*, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/№3322-XII> (Accessed 08 February 2025).

6. The Verkhovna Rada of Ukraine (1992), *The Law of Ukraine "On Information"*, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/№2657-12> (Accessed 09 December 2025).

7. Rudenko, I. (2023), "Information Technology Market as a Driver of Post-War Recovery", *Foreign Trade: Economics, Finance, Law*, vol. 3, pp. 67—82.

8. Samotenko, O. (2023), "Current state and trends of the information services market in Ukraine", *Scientific Bulletin of the Odessa National Economic University. Collection of scientific papers*, vol. 3—4, pp. 39—48.

9. Sytnyk, O. and Dubrovsky, S. (2023), "Peculiarities of the development of the information technology market in Ukraine", *Economic horizons*, vol. 3, pp. 72—82.

10. Tymkiv, O. (2024), "The Information Technology Market of Ukraine: Current Status and Development Trends", *Current Economic Problems*, vol. 11, pp. 42—50.

11. Meng, Gao and Jiekun, Huang. (2020), "Informing the Market: The Effect of Modern Information Technologies on Information Production", *The Review of Financial Studies*, vol. 33, pp. 1367—1411.

12. Ghorbani, Z. Kargaran, S. Saberi, A. Haghighinasab, M. Jamali, S. and Ale E. (2021), "Trends and

patterns in digital marketing research: Bibliometric analysis", *Journal of Marketing Analytics*, vol. 10, pp. 158—172.

13. Gerard, A. Jaihyun, J. and Raj, K. (2024), "Marketing innovations and digital technologies: A systematic review, proposed framework, and future research agenda", *Journal of Product Innovation Management*, vol. 1, pp. 144—165.

15. Flaherty, T. Domegan, C. and Anand, M. (2021), "The Use of Digital Technologies in Social Marketing: A Systematic Review", *Journal of Social Marketing*, vol. 11, pp. 378—405.

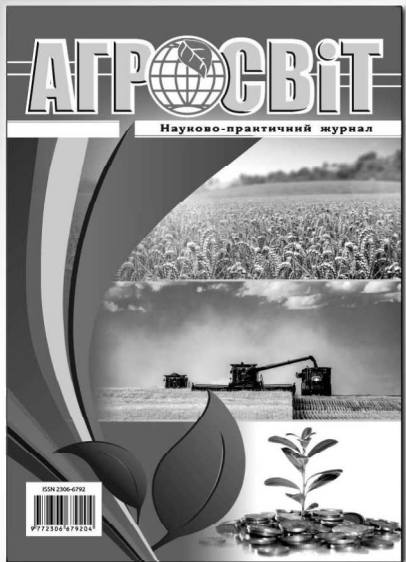
16. Grewal, D. Hulland, P. Kopalle, K. and Karahanna, E. (2021), "The Future of Technology and Marketing: A Multidisciplinary Perspective", *Journal of the Academy of Marketing Science*, vol. 48 (1), pp. 1—8.

Стаття надійшла до редакції 29.11.2025 р.

<https://nayka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292